

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

VIII. De accidente secundò intentionaliter sumpto, seu de quinto
prædicabili.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

passione non cognita, non tamen potest de subiecto negari, non enim potest dici, homo non est risibilis. Contra hanc solutionem argumentum desumitur ex frigiditate ut octo, quæ est passio aquæ & positivè de illa potest negari, verè enim dicimus; cum aqua ab extrinseco gradum aliquem caloris recipit, aqua non est calida ut octo. Respondet Eminētissimus, & admodum Venerandus Cardin. Bellarm. tom. 3. de amissione gratiæ, cap. 3. obiect. 6. q. 1. art. 1. propriam passionem non posse separari positivè à subiecto, neque de illo verè negari absque aliqua subiecti violentia, cum enim verè enunciāmus, aqua non est frigida ut octo, violentiam patitur aqua in negatione octavi gradus frigiditatis, in quo differt passio ab accidenti, quia hoc absque vlla violentia potest à subiecto separari, vel potuit illi non contingere.

Non impugno solutionem à tanto viro traditam, quæ præ omnibus rem dirimit, quæ defendenda est definitio tradita à Porphyrio si aliquo modo sustinenda est. Verumtamen non inuenio in prædicta definitione particulam aliquam, quæ illius doctrinæ explicetur, neque multum referet dicere cum Hurtado disp. 6. sect. 6. ineptam definitionem traditam fuisse à Porphyrio, vel cum Arriaga disp. 8. sect. 3. prædicta definitionem quartum, & quintum prædicabile comprehendit.

Definitur clariùs quantum prædicabile ut distinctum à proprio quod conuenit subiecto tanquam forma accidentalis omnino contingenter. Differt à proprio per illam particulam, omnino contingenter, & reliquæ eodem modo explicantur, ac in definitione proprii.

PUNCTVM VIII.

De accidente secundo intentionaliter sumpto, seu de quinto prædicabili.

Explicatis iam naturis reliquorum prædicabilium facile hoc quantum definitur: duplicem definitionem breuiter accipe. Accidens prædicabile est quod prædicatur de pluribus in quale omnino contingenter. Alio modo: quod prædicatur de pluribus ut forma accidentalis omnino contingens subiecto. Per illas particulas omnino contingenter, & omnino contingens subiecto differt hoc prædicabile à quinto, reliquæ partes definitionis eodem modo explicantur, ac in proprii definitione.

De termino in ordine ad quem accidens constituitur prædicabile dicendum est esse subiecta, quibus conuenit accidens non formaliter sumpta ut informata tali accidenti, sed materialiter, & secundum se sumpta, quatenus supponuntur ad tale accidens tanquam substitutum concreti resultantis ex subiecto, & accidenti. Rem explicet exemplum: abstrahitur ab hoc & illo albo ratio albi vniuersaliter sumpti, conceptus ille, seu illud concretum album abstractè sumptum non constituit quantum prædicabile respectu huius albi, & illius albi formaliter sumpti, quia hæc prædicatio hoc album est album, non pertinet ad quantum prædicabile, sed ad secundum speciei, quia prædicatum dicit quidquid includit subiectum demptà differentia individuali, quod est dicere totam essentiam prædicabilem per quod constituitur species formaliter. Constituitur ergo conceptus ille album sic abstractum quantum prædicabile respectu subiectorum, quæ includunt tanquam substituta concreta singularia, à quibus abstrahitur, v. g. respectu ligni, parietis, &c. quibus cum albedine constituitur hoc album, & illud album.

Quæstio est, an hoc prædicatum album requirat plura subiecta actu existentia ut constitutur vniuersale. Patres Conimbricenses affirmatiuam partem tuerentur, quia hoc prædicatum album tantum potest enunciari de subiecto existente, ac proinde pluribus subiectis non existentibus de pluribus prædicari nequit, neque esse vniuersale cuius essentia est posse prædicari de pluribus. Alij distinguunt inter accidentia, quæ requirunt existentiam subiecti, sicut albedo, quæ de subiecto non existente in concreto dici nequit, & accidentia intentionalia, quæ hanc existentiam non exposcunt, potest enim dici cognitus Petrus etiam non existens. Idem iudiciū ferunt de accidenti subiecti destructiuo, de Petro enim non existente dicimus, Petrus est mortuus.

Censeo in primis hanc distinctionem ad rem non esse, quia sicuti non possumus dicere Petrus est albus, nisi de

Franc. de Ouedo, Philosoph. Tom. 1.

facto sit albedo efficiens subiectum, ita non possumus dicere est cognitus, nisi de facto existat cognitio respiciens obiectum, quod denominat cognitum, neque Petrus est mortuus nisi de facto sit mors, seu non esse hominis, qui antea fuerat, & sicuti inquiritur an existente vno tantum subiecto albo hic conceptus albus sit vniuersalis, sic inquiri debet an vno tantum subiecto dato, cum denominatione cogniti, seu an data tantum vna cognitione vnicum respiciens subiectum, conceptus iste cognitus abstractè sumptus sit vniuersalis, & an quando vnus tantum homo fuit emortuus, conceptus iste mortuum abstractè sumptum vniuersalis sit. Censeo insuper non existentibus pluribus subiectis actu albis hoc prædicatum album abstractè sumptum esse vniuersale, quia quatenus est ex se, aptum est prædicari de pluribus, & si de facto non possit immediatè de illis prædicari, hæc impotentia non oritur ex aliquo, quod in prædicato sic abstracto ad prædicabilitatem desideretur, sed ex defectu subiecti, quod non minuit potentiam prædicandi tenentem se ex parte prædicati, sicuti non minuit meam potentiam visuam defectus obiectorum, & de facto dicor habere potentiam ad videndam duos Soles licet de facto nō possim illos videre, quia vnus solus existit.

Rogari solet an quantum prædicabile requirat plures albedines in pluribus subiectis, vel an contentum esset vnica albedine in pluribus subiectis existente. Cui quæstioni respondeo sufficere eandem albedinem in pluribus subiectis, quia concreta accidentalia multiplicantur per subiecta, & ita essent plura alba, etiam si vna tantum albedo existeret in pluribus subiectis. Neque ex hoc sequitur dari vniuersale à parte rei, quia licet albedo esset vna, alba tamen non haberent vnitatem nisi per intellectum.

Hic disputant nonnulli an quartum, & quintum prædicabile essentialiter differant, vel tantum accidentaliter, de quo Controu. 7. Punct. 1.

CONTROVERSIA VII.

De his quæ communia sunt omnibus prædicabilibus.

PUNCTVM PRIMVM.

De numero prædicabilium.

RÆDICABILIA quinarium numerum attingere, illūque non excedere fert communis sententia, à qua propter leuia fundamenta recedendum non est. Prædicabilia non posse excedere quinarium sic probō: Modus prædicandi vel est in quid purè, vel in quale, vel in quale quid. Si est in quid, vel est tanquam pars, vel tanquam totum: si tanquam pars erit tanquam pars materialis, quia pars formalis non prædicatur in quid purè, & ita modus iste prædicandi constituit genus, quod est primum prædicabile: si tanquam totum constituet secundum prædicabile, quod est species, neque præter hos duos modos alius superest prædicandi in quid purè. Prædicandi in quale quid vnus tantum reperitur modus prædicandi per modum partis formalis essentialis, quia pars materialis & totum prædicantur in quid purè, & pars accidentalis in quale purè, hic ergo modus prædicandi in quale quid constituit tertium prædicabile, quod est differentia. Modus prædicandi in quale purè, necessariò est per modum partis formalis accidentalis, quæ si necessariò comitetur essentiam constituet proprium quartum prædicabile: si contingenter, accidens quantum prædicabile conficiet. En quinque modos prædicandi, quibus quinque prædicabilia constituuntur, vltra quos nullum alium mediteris. Alio modo eandem conclusionem breuiter ostendo. Modus prædicandi vel est essentialis, vel accidentalis. Si essentialis vel per modum partis materialis, qui modus proprius est generis, vel per modum partis formalis, qui pertinet ad differentia, vel per modum totius, quo species constituitur, neque alius modus prædicandi essentialiter valet excogitari. Si modus prædicandi accidentalis sit, aut prædicatū accidentale necessariò comitatur essentiam, aut illi contingenter aduenit: si illam necessariò comitatur, erit proprium quartum prædicabile, si contingenter

K